

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 8P/14/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5417200897
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Iveta Bebejová
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2017:5417200897.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dolný Kubín sudkyňou Mgr. Ivetou Bebejovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: O. Q. I. Q. V. XX.XX.XXXX, T. B. Y. B. a T. L. I. L. V. XX.XX.XXXX, T. B. Y. B., t.č. obe maloleté deti predbežne neodkladným opatrením zverené do starostlivosti manželov Š.: J. Š. I. P.Š. V. XX.XX.XXXX D. Z. Š. I. Š. V. XX.XX.XXXX, N. P. Y. XXX, deti rodičov: matka - J. L. I. L. V. XX.XX.XXXX, T. B. Y. B., B.Č. P. Z., Z. K. XXXX/XX, a otec mal. O. Q.: neb. R. Q. I. Q. V. XX.XX.XXXX, O. XX.XX.XXXX, otec mal. T. L. - neuvedený, v konaní: 1. o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, Námestie A. Bernoláka 381/4 na nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. O. Q., 2. o návrhu ÚPSVaR Námestovo, Námestie A. Bernoláka 381/4 na nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. T. L. (pôvodne 8P/18/2017), 3. o návrhu matky maloletých detí na zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti (pôvodne 2P/22/2017) a 4. o návrhu manželov Š. na zverenie maloletých detí do pestúnskej starostlivosti (pôvodne 8P/52/2017), za účasti Okresnej prokuratúry Dolný Kubín, Radlinského 1713/36, maloleté deti v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, Námestie slobody 1,

rozhodol:

Súd zveruje maloleté deti O. Q. V. XX.XX.XXXX a T. L. V. XX.XX.XXXX do pestúnskej starostlivosti manželov Z. Š. V. XX.XX.XXXX D. J. Š.B. V. XX.XX.XXXX, N. P. Y. XXX.

Pestúni sú oprávnení a povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok majú iba v bežných veciach.

Matka J. L. je povinná platiť na výživu maloletých detí O. Q. D. T. L. na každú sumu vo výške 30 % životného minima na nezaopatrené dieťa podľa § 2 zákona NR SR č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien, aktuálnej pre daný mesiac, za ktorý je podľa tohto rozsudku povinná do budúcnosti platiť výživné a to vždy do každého 20. dňa v mesiaci vopred, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku a to na účet príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany.

Súd návrh matky na zverenie maloletých detí O. Q. D. T. L. do jej osobnej starostlivosti z a m i e t a .

Súd konanie o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo na nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletých O. Q. D. T. L. z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1/ Návrhom podaným dňa 29.11.2016 na Okresný súd Námestovo, ktorý vec právoplatne preniesol na OS Dolný Kubín, navrhovateľ ÚPSVaR Námestovo žiadal, aby súd nariadil u mal. O. Q. ústavnú

starostlivosť realizovanú v Detskom domove v S. a matku zaviazal platiť na výživu maloletej vo výške minimálneho výživného určeného zákonom (konanie vedené pod sp.zn. 8P/14/2017). Návrh odôvodnil tým, že v rodine mal. O. došlo 07.11.2016 k rodinnej tragédii, kde matka J. L. mala usmrtiť svojho partnera a otca maloletej, R. Q.. Matka v čase podania návrhu je vo vysokom štádiu tehotenstva a nachádza sa vo väzenskej nemocnici v Trenčíne. Po oslovení najbližšej rodiny zo strany matky J. L. a otca R. Q., nikto z príbuzných neprejavil záujem vykonávať osobnú starostlivosť o mal. O..

2/ Návrhom podaným dňa 11.01.2017 na OS Námestovo, ktorý vec právoplatne preniesol na OS Dolný Kubín, navrhovateľ ÚPSVaR Námestovo žiadal, aby súd nariadil ústavnú starostlivosť aj u mal. T. L. V.. XX.XX.XXXX a matku zaviazal platiť výživné na maloletú vo výške minimálneho výživného určeného zákonom. Návrh odôvodnil rovnakými skutočnosťami ako boli uvedené v návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. O. Q. (konanie bolo pôvodne vedené pod sp.zn. 8P/18/2017).

3/ Uznesením t.s. č.k. 8P/14/2017 zo dňa 31.03.2017 bolo konanie pod sp.zn. 8P/18/2017 a konanie vedené pod sp.zn. 8P/14/2017 spojené na spoločné konanie vedené pod sp.zn. 8P/14/2017.

4/ Podaniami doručenými na OS Námestovo dňa 24.03.2017 a následným podaním založeným na čl. 18, ktoré podania boli postúpené na tunajší súd, matka žiadala, aby dostala svoje maloleté deti O. Q. D. T. L. do svojej starostlivosti. Uvádza, že deti sa nachádzajú v DD v S. a nevyrastajú spolu v jednej domácnosti. Ona má právo na starostlivosť a zverenie detí a bude dodržiavať všetky obmedzenia a predpisy súdu a je si vedomá všetkého, že má dve maloleté deti a že sa treba o ne starať a mať dohľad nad nimi, aj všetkého čo to obnáša. Chcela by, aby deti dostala do starostlivosti (podania matky pôvodne vedené pod sp.zn. 2P/22/2017). Súd uznesením č.k. 8P/14/2017 zo dňa 28.04.2017 spojil obe konania vedené pod sp.zn. 8P/14/2017 a sp.zn. 2P/22/2017 na spoločné konanie, vedené ďalej pod sp.zn. 8P/14/2017. Nakoľko podania matky, ktorými sa podľa obsahu domáhala zverenia mal. O. Q. D. T. L. do jej osobnej starostlivosti, nemali náležitosti riadneho návrhu na začatie konania a boli vyhodnotené ako podnety matky, súd uznesením č.k. 8P/14/2017 zo dňa 23.05.2017 začal s poukazom na § 23 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) konanie o zverenie maloletých detí O. Q.Á. D. T. L. do osobnej starostlivosti matky.

5/ Návrhom doručeným tunajšiemu súdu 26.06.2017 navrhovateľa manželka Z. Š. D. J. Š. žiadali, aby súd zveril maloleté deti O. Q. D. T. L. do ich pestúnskej starostlivosti a zároveň žiadali aj vydanie neodkladného opatrenia, ktorým budú obe maloleté deti zverené do ich osobnej starostlivosti na čas do rozhodnutia súdu vo veci ich návrhu na zverenie maloletých detí do ich pestúnskej starostlivosti. V návrhu uviedli, že z ich manželstva, ktoré uzavreli XX.XX.XXXX, nepochádza žiadne dieťa. Sú v zozname žiadateľov o náhradnú rodinnú starostlivosť vedenom na ÚPSVaR v Trnave. Maloleté O. Q. D. T. L. sa nachádzajú v starostlivosti DD S. a sú vedené na ÚPSVaR Žilina v prehľade detí, ktorým je potrebné sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť formou pestúnskej starostlivosti. Sú toho názoru ako aj detský domov, že maloleté deti sa potrebujú hlavne naviazať na jednu stabilnú osobu a byť v stabilnom a bezpečnom prostredí, a opätovné návraty do detského domova by mohli narúšať ich krehkú duševnú rovnováhu. Oni spĺňajú všetky zákonom stanovené požiadavky pre náhradnú rodinnú starostlivosť. Obaja sú riadne zamestnaní, sú zdraví a majú dostatočné príjmy na prijatie dvoch detí. V domácnosti majú vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť a výchovu detí. Bývajú v trojizbovom rodinnom dome, ktorý je v ich osobnom vlastníctve. S maloletými deťmi nadviazali kontakt v marci tohto roku a od apríla sa po dohode s detským domovom s deťmi stretávali. Od 05.06.2017 im detský domov umožnil pobyt detí v ich domácnosti. Maloleté deti sa dobre adaptovali, ich pobyt prebieha bez problémov. Sestry si navzájom na seba pekne zvykajú, O. sa k T. pekne správa. Obe deti majú veľmi radi, obľúbili si ich a chcú im poskytnúť a zabezpečiť riadnu starostlivosť, čo je veľmi dôležité pre ich priaznivý telesný a duševný vývin (konanie vedené pôvodne pod sp.zn. 8P/52/2017).

6/ Súd návrhu navrhovateľov na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel a uznesením č.k. 8P/52/2017 zo dňa 30.06.2017 dočasne zveril maloleté deti O. Q. D. T. L. do starostlivosti manželom Z. Š. D. J. Š., po dobu do právoplatnosti rozhodnutia súdu o výkone starostlivosti o maloleté deti O. Q. D. T. L.. Zároveň zrušil neodkladné opatrenie nariadené uzneseniami OS Námestovo č.k. 4P/108/2016-4 zo dňa 08.11.2016 a č.k. 4P/120/2016-6 zo dňa 21.12.2016, ktorými boli mal. O. Q. D. R.. T. L. dočasne zverené do starostlivosti DD v S.. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil tým, že nariadenie neodkladného opatrenia je v záujme maloletých detí. Deti boli pôvodne neodkladným opatrením dočasne zverené do starostlivosti DD S., avšak v čase rozhodovania súdu o predchádzajúcom neodkladnom opatrení

neboli známe žiadne fyzické osoby, ktoré by mali záujem a spĺňali predpoklady pre výkon náhradnej rodinnej starostlivosti týchto detí. Spoločná starostlivosť o obe maloleté deti zabezpečovaná v rodinnom prostredí je pre maloleté deti a ich celkový vývoj prospešnejšia ako starostlivosť o deti poskytovaná v ústavnom zariadení. Súd konštatoval, že rodičia nie sú schopní zabezpečiť starostlivosť o deti. Otec mal. O., ktorý má byť aj otcom mal. T., tragicky zahynul, bol usmrtený matkou detí. Za tento čin bola matka právoplatne odsúdená na trest odňatia slobody prevyšujúci 13 rokov, ktorý má v súčasnosti prerušený. Z vyžiadaných správ a znaleckých posudkov bolo zistené, že matka nemá vytvorené podmienky a nemá ani osobnostné predpoklady pre výkon riadnej starostlivosti o svoje maloleté deti. Deti boli neodkladným opatrením dočasne zverené do starostlivosti ústavného zariadenia, kde nie sú podmienky, aby boli vychovávané nepretržite spolu, t.j. v ústavnom zariadení nie sú také podmienky pre budovanie súrodeneckého vzťahu ako je tomu pri starostlivosti vykonávanej formou náhradnej rodinnej starostlivosti. Navrhovatelia splnili všetky podmienky pre výkon náhradnej rodinnej starostlivosti a deti sú v ich opatere už od 05.06.2017. Bolo v záujme maloletých detí, aby nedochádzalo opakovane k zmenám prostredia (z pobytov u navrhovateľov do detského domova a naopak), aby tak deti vyrastali spolu v stabilnom prostredí. Voči tomuto rozhodnutiu podala matka odvolanie, o ktorom Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 8CoP/49/2017-117 zo dňa 25.08.2017 rozhodol tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil. V rozhodnutí poukázal na to, že je potrebné prihliadať predovšetkým na potreby maloletých detí, najmä na potrebu stabilného výchovného rodinného prostredia, v ktorom by boli obe maloleté deti spolu. U navrhovateľov majú deti zabezpečené priaznivé podmienky pre svoj vývin, navrhovatelia zabezpečujú deťom všetku potrebnú starostlivosť, ktorú si maloleté dieťa vyžaduje a preto sa odvolací súd stotožnil s napadnutým uznesením súdu prvej inštancie. Zdôraznil, že i keď je matka detí v súčasnosti na slobode, jej výkon trestu bol prerušený len dočasne, do 17.12.2017 a po tomto dátume je povinná opätovne nastúpiť na ďalší výkon trestu, ktorý bol uložený v trvaní 13 rokov a 4 mesiace, v dôsledku čoho dlhodobo nebude môcť zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti.

7/ Súd napokon uznesením č.k. 8P/14/2017 zo dňa 04.10.2017 spojil na spoločné konanie vedené pod sp.zn. 8P/14/2017 aj konanie navrhovateľov na zverenie maloletých detí do ich pestúnskej starostlivosti, t.j. konanie sp.zn. 8P/52/2017 s konaním sp.zn. 8P/14/2017.

8/ Súd vo veci spojených konaní určil pojednávanie na 26.10.2017.

9/ Navrhovateľ ÚPSVaR Námestovo na pojednávaní uviedol, že pokiaľ navrhovali nariadenie ústavnej starostlivosti u oboch maloletých detí, vzhľadom na zmenu situácie, berie tieto návrhy späť a zotrvávajú na svojom stanovisku z 20.10.2017, ktoré bolo oboznámené a kde sa vyjadrovali k obom návrhom, teda k návrhu matky na zverenie maloletých detí do jej starostlivosti, ako aj k návrhu na zverenie maloletých detí do pestúnskej starostlivosti manželom Š.Ý..

10/ J. Š. vo výpovedi zotrvávala na návrhu na zverenie maloletých detí do pestúnskej starostlivosti jej a manžela. Uviedla, že výchovu detí zvládajú bez problémov. Neboli proti tomu, aby sa matka stretávala s deťmi. Bolo to vždy sprostredkované DD S., avšak stretnutia sa uskutočňovali v Detskom domove v V. a posledne to bolo prostredníctvom subjektu Úsmev ako dar. Oni deti vozili do DD do V. na termíny, ktoré boli dohodnuté prostredníctvom detského domova. Okrem tých stretnutí, ktoré sa uvádzali v správe, sa mala matka stretnúť s deťmi ešte ďalšie tri razy, jedenkrát to malo byť v Nitre, kedy sa ospravedlnila. Ďalší termín, ktorý bol dohodnutý, sa nezrealizoval, lebo vtedy bola matka detí hospitalizovaná a posledne malo byť stretnutie tento pondelok, kedy ale do detského domova neprišla, ani neoznámila dôvody. S nimi sa matka nekontaktovala, tie kontakty boli len sprostredkované cez detský domov. Len pri stretnutiach priniesla deťom nejaké drobnosti, tiež aj oblečenie, zrejme toto jej niekto dal, alebo daroval, ale s nimi nemala snahu komunikovať, len to tam doniesla. Ona je v súčasnosti s deťmi doma, poberá materské dávky, ktoré jej vypláca ÚPSVaR v Hlohovci.

XX/ O. sa vo výpovedi pripojil k vyjadreniam manželky. Uviedol, že je zamestnaný a predložil doklady o svojom zdravotnom stave a výške príjmu.

12/ Opatrovník ÚPSVaR Dolný Kubín na pojednávaní súhlasil so zverením oboch maloletých detí do pestúnskej starostlivosti navrhovateľov a súhlasil aj so zamietnutím návrhu matky na zverenie detí do jej starostlivosti.

13/ Okresný prokurátor sa na pojednávaní pripojil k návrhu opatrovníka ÚPSVaR Dolný Kubín.

14/ Súd vo veci konal a rozhodol aj v neprítomnosti matky maloletých detí, ktorej bolo predvolanie na pojednávanie riadne a včas doručené a to dňa 06.10.2017, pričom svoju neúčasť neospravedlnila.

15/ Okrem prednesu navrhovateľa ÚPSVaR Námestovo, výsluchu manželov Š., vyjadrenia opatrovníka a okresného prokurátora, súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s rodnými listami maloletých detí, s úmrtným listom R. Q., s rozsudkom OS Žilina č.k. 22Tk/1/2017 zo dňa 26.05.2017, s uznesením OS Prešov č.k. 33Nt/20/17-10 zo dňa 13.06.2017, so znaleckým posudkom MUDr. Stanislava Kollára, znalca z odboru psychiatrie č. 37/17 z 11.03.2017, so znaleckým posudkom znalkyne z odboru psychológie PhDr. Moniky Navrátilovej č. 5/2017 zo dňa 13.03.2017, s obsahom spisu sp.zn. 6P/145/2015, z neho najmä so znaleckým posudkom znalkyne z odboru psychológie Mgr. Zuzany Tomáškovej č. 23/2016 zo dňa 11.10.2016, so správami ÚPSVaR Dolný Kubín zo dňa 20.10.2017 a ÚPSVaR Námestovo zo dňa 20.10.2017 z čl. 94, 103, so správou ÚPSVaR Námestovo podanou na matku z čl. 81, 82, so správami sociálnej poisťovne podanými na matku a navrhovateľov, so sobášnym listom manželov Š., s rozhodnutím ÚPSVaR Trnava zo dňa 25.07.2016 z čl. 7, s výpismi z registra trestov na manželov Š., s predloženými potvrdeniami o ich zdravotnom stave a výške príjmov, so správou starostu obce Y. podanou na navrhovateľov a s ďalšími dokladmi založenými v spise.

Vykonaným dokazovaním bol zistený nasledovný skutkový a právny stav:

16/ Mal. O. Q. sa narodila XX.XX.XXXX z nemanželského vzťahu J. L. a R. Q., ktorý dňa XX.XX.XXXX zomrel.

17/ Mal. T. L. sa narodila XX.XX.XXXX matke J. L., otec dieťaťa nie je uvedený.

18/ Otec mal. O. R. Q. zomrel XX.XX.XXXX, jeho smrť zavinila matka detí, ktorá svojho druhu po predchádzajúcej hádke napadla a usmrtila a za tento čin kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin vraždy bola rozsudkom OS Žilina č.k. 22Tk/1/2017 zo dňa 26.05.2017 právoplatne odsúdená na trest odňatia slobody vo výmere 13 rokov a 4 mesiace. Matka sa počas výkonu väzby a neskôr výkonu trestu odňatia slobody o deti zaujímal prostredníctvom listov, dožadovala sa informácií o deťoch, ktoré boli v tom čase na základe neodkladných opatrení OS Námestovo č.k. 4P/108/2016-4 zo dňa 08.11.2016 a č.k. 4P/120/2016-6 zo dňa 21.12.2016 dočasne zverené do starostlivosti DD v S.m. Od 05.06.2017 sú deti nepretržite v starostlivosti navrhovateľov - manželov Z. Š. D. J. Š., na základe neodkladného opatrenia tunajšieho súdu č.k. 8P/52/2017 zo dňa 30.06.2017, ktoré bolo v odvolacom konaní začatom podaním odvolania matkou, Krajským súdom v Žiline (čl. 117) potvrdené.

19/ Matke bol výkon trestu odňatia slobody na základe uznesenia OS Prešov č.k. 33Nt/20/17-10 zo dňa 13.06.2017 prerušený z dôvodu, že je matkou dieťaťa mladšieho ako jeden rok a teda bol prerušený do 17.12.2017, t.j. do dovŕšenia jedného roku u mal. T. L..

20/ Osobnosť matky bola predmetom znaleckého dokazovania vykonávaného v trestnom konaní sp.zn. 22Tk/1/2017, predtým aj v konaní OS Námestovo sp.zn. 6P/145/2015 začatého na návrh ÚPSVaR Námestovo zo dňa 01.12.2015, predmetom ktorého bolo nariadenie dohľadu nad výchovou O. Q. z dôvodu, že matka dieťaťa nedisponuje dostatočnými rodičovskými zručnosťami, bola ľahko ovplyvniteľná okolím a výrazne citovo závislá na svojom partnerovi R. Q.. Pribratá znalkyňa do konania psychologička Mgr. Zuzana Tomášková v podanom znaleckom posudku č. 23/2016 zo dňa 11.10.2016 konštatovala, že miera schopnosti matky J. L. zabezpečovať osobnú starostlivosť o dieťa je značne obmedzená a limitovaná kapacitou jej intelektu v pásme mentálnej zaostalosti a jednoduchosťou skladby osobnosti a to tak, že matka nedokáže rozdeliť pozornosť na opateru dvoch malých detí, nebude vedieť posúdiť, u ktorého dieťaťa je uspokojenie jeho potreby významnejšie. Jej tolerancia na záťaž je nízka. Potrebuje mať stále vedenie, podporu a kontrolu v situáciách, ktoré si vyžadujú jej zručnosti zabezpečiť starostlivosť o dve deti útleho veku. Uviedla, že matka má nízku toleranciu na frustráciu, nemá vybudované obranné mechanizmy osobnosti na riešenie možných náročných situácií (ochorenie, úraz a podobne), nemá osvojené potrebné zručnosti na organizovanie denného režimu pre dve veľmi malé deti. Pre účely trestného konania sp.zn. 22Tk/1/2017 podal znalec z odvetvia psychiatria MUDr. Stanislav Kollár znalecký posudok č. 37/2017 zo dňa 11.03.2017 na matku J. L., v ktorom konštatoval, že J. trpela a aj trpí, ľahkým stupňom duševnej zaostalosti. Na dodatočne položenú otázku, či je u nej riziko, že by do budúcnosti mohla byť nebezpečná špeciálne vo vzťahu k vlastným deťom, znalec uviedol, že pokiaľ by v budúcnosti svoje dve maloleté deti vychovávala sama, bez pomoci druhých osôb, tak by ich mohla ohroziť neposkytnutím dostatočnej starostlivosti, taktiež sa u nej v budúcnosti vysoko vypätých výchovných situáciách môžu vyskytovať impulzívne a explozívne prejavy. Na matku bol podaný pre trestné konanie znalecký posudok aj psychologičkou PhDr. Monikou Navrátilovou č. 5/2017 zo dňa 13.03.2017, v ktorom konštatovala, že osobnosť matky je jednoduchá, nerozvinutá, emočne a

sociálne nezrelá. Intelekt zodpovedá pásmu ľahkej duševnej zaostalosti stredného stupňa. Jej afektivita je labilná, dráždivá, so sklonom k impulzívnemu reagovaniu. Má nízku toleranciu na frustráciu, nemá vybudované obranné mechanizmy osobnosti na riešenie náročnejších životných situácií. Pri zníženej kapacite zvládať záťaž a stres, môže v budúcnosti nie celkom primeraným spôsobom reagovať na problémy v rámci výchovy svojich detí. Potenciálne nebezpečná voči svojim deťom môže byť J. L. za podmienok, ak ostane na ich výchovu a starostlivosť úplne sama, bez pomoci druhých. Výrazom nebezpečný sa myslia nedostatočne vytvorené podmienky pre vývin a psychický rozvoj detí z dôvodu mentálneho deficitu, emočnej a sociálnej nezrelosti ich matky.

21/ Opatrovník detí podal dňa 20.10.2017 správu z vykonaného šetrenia pomerov u maloletých detí, aj u ich matky. Šetrenie maloletých detí bolo vykonané prostredníctvom pracoviska Hlohovec a bolo vykonané 17.10.2017. V čase šetrenia sa v domácnosti nachádzala pani Š. spolu s maloletými deťmi, manžel bol v práci. Rodina obýva trojizbový rodinný dom, ktorý je v osobnom vlastníctve obidvoch manželov. Dom pozostáva z kuchyne, obývacej miestnosti, spálne a hosťovskej izby a k domu prislúcha záhrada. V domácnosti majú maloleté deti zabezpečené dostatočné množstvo ošatenia, hygienických potrieb a hračiek. Hygiena v dome bola na veľmi dobrej úrovni. Deti zdieľajú izbu spolu s manželmi, s plánom do budúcnosti zabezpečiť samostatnú detskú izbu deťom. Obvodným detským lekárom detí je MUDr. Bugárová so sídlom v Hlohovci, maloleté deti sú zdravé. Navrhovatelia s deťmi nemajú zvýšené výdavky. Navrhovateľka je momentálne doma s deťmi a uviedla, že deti sa so svojou matkou, odkedy sú v ich starostlivosti, stretli trikrát v Nitre. Starostlivosť o maloleté deti spolu s manželom zvládajú veľmi dobre, deti sa v ich domácnosti rýchlo adaptovali. Obidve dievčatá dali so súhlasom ich matky pokrstiť a zakúpili im náušnice. Šetrenie pomerov u matky detí bolo vykonané prostredníctvom pracoviska Filakovo a uskutočnilo sa 10.10.2017. V čase šetrenia sa v domácnosti nachádzala len pani R. L., matka J. L.. Matka detí žije spolu s rodičmi a bratom v dvojizbovom byte, ktorý je v podnájme rodičov matky. Byt pozostáva z kuchyne, obývacej miestnosti, spálne a kúpeľne. Hygiena v čase sociálneho šetrenia bola na slabšej úrovni, v domácnosti bol značný neporiadok. Matka matky je na invalidnom dôchodku s výškou invalidného dôchodku 230,- EUR mesačne, otec matky je nezamestnaný. V čase sociálneho šetrenia bola matka detí na vyšetrení v Trstenej. Bolo zistené, že matka detí bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení od 06.09.2017-20.09.2017. Po návrate z nemocnice odmieta užívať predpísané lieky a častokrát býva nervózna. Navštevuje psychologičku v Trstenej PhDr. Tukovú ako aj psychiatrickú ambulanciu MUDr. Kudláčkovej. Matka nikde nepracuje a poberá dávku v hmotnej núdzi. Jej matka R. L. pri šetrení uviedla, že podľa jej názoru momentálne nie je vhodné, aby sa dcéra o maloleté deti starala a aby jej boli zverené do starostlivosti. V správe sa ďalej uvádza, že matka prejavovala záujem o stretávanie s deťmi, ktoré prebiehalo vždy po dohode s detským domovom a s manželmi Š.. Stretnutia sa uskutočnili 27.06.2017, 17.07.2017, 17.08.2017 a 02.10.2017. Počas návštev bola skôr pasívna, k aktivitě ju bolo treba pobádať. Pri druhej návšteve sa deťom aj prihovarila a pri poslednej návšteve bola podráždená. Opatrovník konštatoval, že v domácnosti manželov Š. sú vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť a výchovu oboch maloletých detí a preto žiadal ich návrhu vyhovieť.

22/ ÚPSVaR Námestovo (navrhovateľ v konaniach o nariadení ústavnej starostlivosti) vo svojej správe zo dňa 20.10.2017 z čl. 103 doporučil, aby súd návrh matky na zverenie oboch maloletých detí do jej osobnej starostlivosti zamietol a to z dôvodov, že matka musí opätovne nastúpiť do výkonu trestu odňatia slobody dňom 17.12.2017. Na základe znaleckého posudku nedokáže vykonávať starostlivosť o maloleté deti a nemá vytvorené vhodné podmienky pre výchovu detí - nemá finančné prostriedky, nemá vhodné bývanie a ani pomoc a podporu v rodine. Doporučil, aby súd vyhovel návrhu na zverenie maloletých detí do pestúnskej starostlivosti manželom J. D. Z. Š., nakoľko títo majú vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť a výchovu detí, spĺňajú všetky predpoklady na výkon riadnej starostlivosti maloletých detí, obaja manželia sú zamestnaní, majú príjem, aby mohli deťom poskytnúť všetko potrebné a pestúnska starostlivosť je v záujme maloletých detí. ÚPSVaR Námestovo poukázal na výsledky šetrení vykonaných u navrhovateľov ako aj u matky, prostredníctvom pracovísk Filakovo a Hlohovec.

23/ Matka je nezamestnaná, je evidovaná príslušným úradom práce v evidencii nezamestnaných a je poberateľkou dávok v hmotnej núdzi v sume 61,60 EUR mesačne od 01.07.2017 doteraz.

24/ Manželvia Z. Š. D. J. Š. I. P. uzavreli manželstvo XX.XX.XXXX, u oboch ide o prvé manželstvo, z ktorého deti nepochádzajú. Navrhovatelia sú na základe rozhodnutia ÚPSVaR Trnava vydaného dňa 25.07.2016 zapísaní do zoznamu žiadateľov o náhradnú rodinnú starostlivosť dňom 21.07.2016.

25/ Podľa správy z miesta bydliska manželov Š., títo vedú usporiadaný život, neboli riešení v priestupkovom konaní. Ich správanie na verejnosti a k občanom je na slušnej úrovni a v obci majú dobrú povesť. Sú vlastníci rodinného domu v Y. Č.. XXX a na tejto adrese sú evidovaní od 10.09.2012.

26/ Navrhovatelia Z. Š. D. J. Š. nemajú žiaden záznam v registri trestov. Z predložených správ vystavených všeobecným lekárom navrhovateľov vyplýva, že obaja sú zdraví a sú spôsobilí vychovávať deti. Z. Š. je zamestnaný v spoločnosti SLOVNAFT TRANS, a.s. a jeho priemerný čistý mesačný príjem vyčíslený za obdobie 04/2017-09/2017 dosahuje výšku 1.438,98 EUR. J. Š. je zamestnankyňou spoločnosti Bekaert Hlohovec, a.s.; za mesiace 04/-05/2017 mala priemerný mesačný príjem 933,- EUR, od júla 2017 poberá materské, vyplatené za 08/2017 vo výške 778,- EUR, za 09/2017 vo výške 752,90 EUR.

27/ Podľa § 48 ZoR Zákona č. 36/2005 o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v platnom a účinnom znení (ďalej len „ZoR“), ods.:

1/ Ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o jeho zverení do pestúnskej starostlivosti fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa pestúnom a spĺňa ustanovené predpoklady (ďalej len „pestún“).

2/ Pestúnom sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, je zapísaná do zoznamu žiadateľov o pestúnsku starostlivosť podľa osobitného predpisu 10) a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude pestúnsku starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno zveriť maloleté dieťa do pestúnskej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

3/ Maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej pestúnskej starostlivosti aj manželom. Pri zverení maloletého dieťaťa do pestúnskej starostlivosti jednému z manželov je potrebný písomný súhlas druhého manžela. Súhlas nie je potrebný, ak manželia nežijú v domácnosti, ak druhý manžel nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu alebo ak je zadováženie súhlasu spojené s ťažkou prekonateľnou prekážkou.

4/ V rozhodnutí podľa odseku 1 súd vymedzí rozsah práv a povinností pestúna k maloletému dieťaťu.

28/ Podľa § 50 ZoR, ods.:

1/ Pestún je povinný vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia a je povinný najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak pestún predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

2/ Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

3/ Ak bolo maloleté dieťa zverené do pestúnskej starostlivosti len jednému z manželov, ustanovenie § 30 ods. 2 sa použije primerane.

4/ Maloleté dieťa, ktoré žije v domácnosti s pestúnom, je povinné podieľať sa osobnou pomocou, a ak má príjem z vlastnej práce, aj príspevkom z tohto príjmu na spoločných potrebách rodiny.

5/ Počas výkonu pestúnskej starostlivosti rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú svoje rodičovské práva a povinnosti len v rozsahu, v akom nepatria pestúnovi. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do pestúnskej starostlivosti. Ak sa s pestúnom nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo pestúna súd.

6/ Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon pestúnskej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v pestúnskej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

29/ Podľa § 51 ZoR, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do pestúnskej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné maloletého dieťaťa zvereného do pestúnskej starostlivosti poukazovali počas trvania pestúnskej starostlivosti, najdlhšie však do dosiahnutia plnoletosti dieťaťa, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny; po dovŕšení plnoletosti dieťaťa sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

30/ Podľa § 62 ZoR, ods.:

1/ Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

2/ Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

3/ Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. 13)

4/ Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

5/ Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

6/ Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

31/ Podľa § 75 ZoR, ods.:

1/ Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

2/ Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

32/ Súd konanie o návrhu ÚPSVaR Námestovo na nariadenie ústavnej starostlivosti u oboch maloletých detí s poukazom na § 29 ods. 1, 2 CMP so súhlasom opatrovníka detí a tiež okresného prokurátora zastavil, nakoľko dôvodom späťvzatia návrhu je možnosť zverenia maloletých detí do pestúnskej starostlivosti, a teda nie je potrebné v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti pokračovať. Nie je potrebný dodatočný súhlas matky so zastavením konania v tejto časti, nakoľko matka s nariadením ústavnej starostlivosti nesúhlasila, keď svojim návrhom žiadala o zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti.

33/ Na základe vykonaného dokazovania súd návrh matky na zverenie maloletých detí O. Q. D. T. L. do jej osobnej starostlivosti zamietol a obe maloleté deti zveril do spoločnej pestúnskej starostlivosti manželov Š., nakoľko je toho názoru, že takéto rozhodnutie je v najlepšom záujme maloletých detí. Matka, ktorá sa domáha zverenia detí do jej starostlivosti, nemá osobnostné predpoklady a podmienky pre výkon riadnej a trvalej starostlivosti o svoje deti. Ako bolo konštatované znalcami z odboru klinickej psychológie aj psychiatrie, matka sa nedokáže adekvátne postarať o maloleté deti, pretože nemá k tomu osobnostné predpoklady (osobnosť matky jednoduchá, emotívne a sociálne nezrelá). Bez pomoci druhých osôb by mohla maloleté deti ohroziť neposkytnutím dostatočnej starostlivosti a pri záťaži sa môžu u nej vyskytnúť neprimerané reakcie ohrozujúce deti. Matka je v evidencii psychológa aj psychiatra, jej problémy pretrvávajú, v dôsledku čoho bola aj po prepustení z výkonu trestu hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení v Trstenej. U matky nie sú vytvorené podmienky pre starostlivosť o deti, nie je finančne zabezpečená, bývanie má zabezpečené pri rodičoch, kde sa v dvojizbovom byte zdržiava aj nezamestnaný brat matky. Matka ani nemôže reálne zabezpečovať starostlivosť o deti, nakoľko je právoplatne odsúdená na nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý musí nastúpiť opäť od 17.12.2017 a ktorý bol prerušený len do dovŕšenia prvého roku mladšej dcéry. Naproti tomu navrhovatelia majú osobnostné aj iné zákonom vyžadované predpoklady a podmienky pre výkon pestúnskej starostlivosti. Sú vedení v registri žiadateľov o náhradnú rodinnú starostlivosť, ich vzťahy v manželstve sú usporiadané, v mieste bydliska požívajú dobrú povesť, doteraz neboli trestne ani priestupkovo stíhaní, ich zdravotný stav je dobrý a sú finančne zabezpečení. Maloleté deti sú v ich osobnej starostlivosti na základe neodkladného opatrenia už od júna 2017 a deti v ich starostlivosti prosperujú, je o ne postarané nielen materiálne, ale aj po citovej stránke. Je na prospech detí, aby boli vychovávané spolu a tak bol zachovaný a prehĺbovaný ich súrodenecký vzťah za situácie, že ich otec nežije a matka je dlhodobo vo výkone trestu odňatia slobody a je v ich záujme, aby boli vychovávané v náhradnom rodinnom prostredí, čo má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Zo strany rodičov detí neboli zistené žiadne osoby, ktoré by boli ochotné postarať sa o deti, preto je v súlade so záujmami

detí ich zverenie do pestúnskej starostlivosti navrhovateľov. Navrhovatelia nepopierajú právo matky na jej kontakty s deťmi, stretnutia matky s deťmi aj umožňovali v spolupráci s detským domovom a pokiaľ k dojednanému stretnutiu nedošlo, dôvody neboli na strane navrhovateľov, ale u matky, ktorá sa na dohodnutý termín stretnutia nedostavila, či už zo subjektívnych alebo objektívnych dôvodov. Súd styk maloletých detí zverených do pestúnskej starostlivosti s rodičom neupravuje, úprava styku je na dohode oprávneného rodiča a pestúnov. Len v prípade, že styk je bránené resp. styk je v neprospech maloletých detí, oprávnená osoba sa môže domáhať konkrétnej úpravy styku súdom. Súd zároveň upravil vyživovaciu povinnosť matky k deťom a to s poukazom na § 62 ods. 3 ZoR vo výške minimálneho výživného určeného zákonom, nakoľko nepriaznivé pomery matky neumožňujú určiť výživné vo väčšom rozsahu. Matka je v súčasnosti nezamestnaná, evidovaná úradom práce a má príjem len vo výške priznaných dávok v hmotnej núdzi. Výživné je povinná počas trvania pestúnskej starostlivosti podľa § 51 ZoR poukazovať na úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, príslušný podľa bydliska maloletých detí.

34/ O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Dolný Kubín (§ 355, § 362 ods. 1 CSP), písomne v piatich vyhotoveniach.

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1, 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - zákon č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je miestne príslušný súd, v obvode ktorého má maloletý bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom (§ 371 ods. 1 CMP). Podľa tejto časti sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).